

FOU-BREV

Forsknings-, innovasjons-, og utdanningsnytt

Foto: (CC) NASA Earth Observatory / Kolbjørn Blix Dahle, Andøya Space Center

Velkommen til FoU-brevet for mai

17. mai i 26 varmegrader (NB. skryt) er overstått og med det kom EUs ambisiøse plan for selvforsynt og bærekraftig energi: REPowerEU. Det er bare å legge uttrykket bak øret sammen med EU Green Deal og Fit for 55, for disse tre henger sammen. Med målet om å bli klimanøytral innen 2050, og lovpakken som kom i fjor sommer, skal REPowerEU sette opp det allerede høye tempoet enda mer.

EU vil være uavhengig fra russisk energi i god tid før 2030, og når bare halvparten av teknologien som trengs for å lykkes er klar for marked i dag, er det åpenbart at forskning og utvikling vil spille en stor rolle.

Vi vil komme med mer informasjon, men det er mange planer som allerede er lansert; havvind, solenergi og hydrogen går igjen. Særlig på havvind og hydrogen vil det blir mulig for Nord-Norge å være i front, men da må Norge henge med i timen.

Har du nyheter eller informasjon du vil ha med i FoU-brevet, ta kontakt på tina@northnorway.org

Hilsen Tina

I DETTE NYHETSBREVET

REPOWEREU: EUS VEI TIL
ENERGISIKKERHET OG
BÆREKRAFTIG ENERGI PÅ
SAMME TID

BLI BEDRE KJENT MED ANNA, VÅR
NYE KOMMUNIKASJONS RÅDGIVER

FLERE EU-TOPPER TIL TROMSØ
DEN SISTE TIDEN

INFORMASJON OM INFODAG FOR
CLUSTER 3

REPowerEU: EUs vei til energiforsyningsikkerhet

Med ei europeisk energikrise som har blitt ytterligere tilspisset etter Russlands invasjon av Ukraina, har EU nå skrudd opp tempoet på overgangen til fornybar energi ytterligere.

Hovedårsaken til dette er forsyningsikkerhet, og et mål fra EU sin side om å være uavhengig av russisk gass så snart som mulig, og senest innen 2030. Samtidig må forsyning og et levelig prisnivå må sikres for både bedrifter og husholdninger.

Dette er noe Europakommisjonen har satt søkelys på siden lanseringen av EUs grønne giv, men som nå får enda mer fokus på grunn av den geopolitiske situasjonen. Russland sto for hele 45% av EUs totale import av gass i 2021. Dette tallet skal ned med to tredjedeler innen ett år.

REPowerEU er en plan for å spare energi, produsere ren energi og diversifisere energiforsyningen i EU.

Sparing

Hver innbygger, bedrifter og organisasjoner kan spare energi. EU ønsker at befolkningen skal ta sin del av ansvaret og redusere oppvarming og avkjøling av bygg, og bruk av biler. Ved å øke de nasjonale forpliktelsene til å spare, men også legge inn krav til energibruk i bygg, skal atferdsendringer bidra til kutt.

Diversifisere energikilder

EU jobber tett med internasjonale partnere for finne alternative energikilder. På kort sikt betyr det olje, gass og kull, mens det på lang sikt skal gjelde også for hydrogen.

Skrur opp tempoet på utvikling av ren energi

Målet for fornybar energi innen 2030 skrur opp fra 40% til 45%. Dette betyr blant annet en endring i fornybarenergidirektivet, som er EØS-relevant.

I tillegg kommer en rekke initiativer:

- En strategi for solenergi med mål om å doble kapasiteten.
- Et initiativ for solpanel på tak, som vil kreve at offentlige og kommersielle bygg må ha solpanel.
- Dobling av antall varmepumper, samt tiltak for å øke bruk av fjernvarme.
- En anbefaling for å takle trege og komplekse systemer for godkjenning av store prosjekter.
- Et mål om produksjon av 10 millioner tonn hydrogen, samt import av like mye, innen 2030.
- To "Delegated Acts" på definisjonen og produksjonen av fornybar hydrogen. **PS. disse er ute på åpen høring nå!**
- En handlingsplan for biometan, som skal inkludere et industrielt partnerskap for biometan og andre finansielle insentiver for å øke produksjonen.

Disse og flere andre tiltak er delt i kortsiktige tiltak, og tiltak som skal være fullført innen 2027. Blant de kortsiktige tiltakene har man felles innkjøp av gass, LNG og hydrogen, energipartnerskap og økning av vind- og solenergirosjekter. De første EU-nivå prosjektene på hydrogen skal godkjennes innen sommeren. Av langsiktige tiltak er blant annet et moderne rammeverk for hydrogen på trappene.

Mer info kommer fra oss etter hvert.

REPowerEU + forskning og utvikling

Forskning og utvikling skal bidra til å sette opp farten på overgangen til bærekraftig energi, i tråd med målene satt i EU Green Deal.

Akkurat nå er det bare halvparten av teknologien som trengs for å avkarbonisere energisektoren som er klar for markedet. FoU skal derfor støtte både ny og eksisterende teknologiske løsninger for å få de markedsklare. Her pekes det særlig på grønn hydrogen og solenergi.

Europakommisjonen kommer vil derfor øke Horisont Europa sin investering i Hydrogen

Joint Undertaking for å doble antallet Hydrogen Valleys innen 2025, og vil støtte kompetansebehovet gjennom Erasmus+, i tillegg til Joint Undertaking on Clean Hydrogen. Dette skal de gjøre gjennom å lansere en rekke prosjekter for å utvikle kompetansen på hydrogen.

Dette kommer i tillegg til strategiske FoU-handlingsplaner med medlemslandene, på grønn hydrogen og solenergiteknologi, samt finansiering gjennom Horisont Europa. Missionet på klimanøytrale og smarte byer vil også spille en stor rolle innenfor energibruk i bygg.

Solidarity with Ukraine: ERRIN lanserer plattform for å samle initiativer

Tidligere i mai lanserte ERRIN "Solidarity with Ukraine", en plattform som er ment å samle aktivitet og initiativer blant ERRINs medlemmer, som støtter ukrainske forskere og FoU-økosystemer.

Målet er å både involvere andre i initiativene, men også å inspirere flere til å starte nye. Et eksempel er ERA4Ukraine av Euraxess-nettverket, som skal fungere som en one-stop shop for informasjon om støtte til ukrainske forskere, fra EU, medlemsland og assosierte

land. Det inkluderer nedenfra og opp-initiativer som ScienceforUkraine.

På EU-nivå er et eget MSCA-program MSCA4Ukraine blitt foreslått av Kommissær Gabriel.

Man kan poste sine initiativer på ERRIN sin nettside ved å bruke #SolidaritywithUkraine. Har du eller din organisasjon et initiativ andre også burde lære av? Si i fra så kan jeg poste på ERRINs nettside.

Europakommisjonen øker budsjettet til Horisont Europa

Det gjør de for å støtte grønne initiativer, helse, og digitale innovasjoner, samt ukrainske forskere. Budsjettet økes med 562 millioner euro for å støtte EU Missions, eller samfunnsoppdrag. Det betyr at Horisont Europa sitt budsjett for 2021-2022 nå er på cirka 16 milliarder euro, eller rundt 163 milliarder norske kroner.

Midlene vil brukes til blant annet 17 nye utlysninger innenfor: Samfunnsoppdragene for kreft, jordhelse og mat, klimatilpasninger og for sunne hav, kystområder og vassdrag. I den forbindelse var det Info Days 17.-18. mai, og opptakene kan du se [her](#). Det vi også komme en felles utlysning for samfunnsoppdragene på hav og klimatilpasninger.

På grunn av Russland sin invasjon av Ukraina vil revideringen av budsjettet også inkludere 25 millioner euro ekstra til Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA). Midlene skal støtte ukrainske forskere, for å gjøre det mulig å fortsette sitt arbeid hos en vertsorganisasjon i et av landene tilknyttet Horisont Europa. Midlene skal også støtte de når det er mulig å reise tilbake til Ukraina, og forskningsmiljø må gjenoppbygges.

[Les om hvilke andre initiativ revideringen av Horisont Europa sitt budsjett vil inkludere.](#)

Save the date: European Research and Innovation Days 2022

Årets [Research and Innovation Days](#), eller EU R&I Days, finner sted 28.-29. september, digitalt.

Europakommisjonen samler politikktviklere, forskere, entreprenører og befolkning for å debattere og forme fremtidens forskning og innovasjon i Europa. Årets tema er Europas motstandsdyktighet og strategisk autonomi.

Mer informasjon kommer, men for nå: save the date!

Gleder seg til å formidle på sosiale medier: 12 kjappe med Anna

Hun ble kjent som «hun fra Bærum som studerte fisk» ved UiT - Norges arktiske universitet og gleder seg til å ta i bruk sosiale medier for å fronte Nord-Norge opp mot EU. Hils på Anna Skott, vår nye kommunikasjonsrådgiver.

Mens vi ved Nord-Norges europakontor venter (u)tålmodig på at Anna skal starte i august, har vi tatt oss en prat med henne. Hun får en viktig oppgave med å styrke kommunikasjonsarbeidet på kontoret og skal bidra til å løfte den viktige jobben som NNEO gjør for landsdelen.

Vi gav Anna 12 kjappe spørsmål for å bli bedre kjent med henne. [De kan du lese her.](#)

EU-topp til Tromsø - fremtidens Arktis i fokus

– For å implementere EUs strategi for et bærekraftig Arktis, må lokalsamfunnene være en del av det grønne skiftet.

Det uttalte EUs kommissær for miljø, hav og fiskeri, Virginijus Sinkevičius, i etterkant av sitt lunsjmøte med Tromsø kommune og Troms og Finnmark Fylkeskommune i Tromsø for kort tid siden. Klimaendringer, energi, havet og Arktis sto på agendaen.

Fylkesrådsleder Bjørn Inge Mo, og ordfører i Tromsø kommune, Gunnar Wilhelmsen, delte sin kunnskap om Arktis, men også hvordan samarbeidet i nordområdene trues av Russlands invasjon av Ukraina.

Fylkesrådsleder i Troms og Finnmark, Bjørn Inge Mo, var fornøyd med møtet.

Foto: Victor Omma/Troms og Finnmark fylkeskommune

– Vi jobber på alle nivåer i regionen for å nå klimamålene. Når EUs kommissær får høre om og samtidig se de naturgitte ressursene i nord, så er det den beste måten vi kan sikre oss støtte og medvirkning på.

[Les mer.](#)

Kystsoneforvaltning, klimaendringer og en tå i havet

Det er stikkord for turen til Sommarøy utenfor Tromsø nylig. Hvordan tilrettelegge for kystsamfunn som er både levedyktig og ivaretar miljøet? EU jobber med å styrke sin kystsoneforvaltning og ønsker å lære av Nord-Norge.

Troms og Finnmark Fylkeskommune sammen med Nord-Norges europakontor, inviterte EUs ambassadør for arktiske saker, Michael Mann, Jose Miguel Roncero Martin fra DG Mare i Europakommisjonen og Jan-Gunnar Winther fra Senter for hav og arktis på en dagstur for å diskutere akkurat disse sakene i et levende fiskevær på yttersida av Troms.

Foto: Victor Omma/Troms og Finnmark fylkeskommune

Over kortreist mat og i (veldig) frisk luft var det fokus på å dele kunnskap og se hvordan Nord-Norge og EU kan jobbe sammen for en bedre kystsoneforvaltning i Europa.

[Les mer.](#)

Lekket utkast viser Europakommisjonens plan om å gjøre EU til en "Innovation Powerhouse"

Før sommerstillheten senker seg over Brussel, har Europakommisjonen planlagt å publisere European Innovation Agenda.

Science Business har fått sett et utkast som viser at det er fem store initiativer som skal gjøre EU til en global innovasjonsleder. Noe av bakgrunnen for dette er Europas mangel på start-ups som klarer å skalere opp, til tross for at det er omtrent like mange start-ups i EU som i USA. Grunnen til dette er blant annet mangel på kapital.

European Innovation Agenda har vært EUs kommissær for forskning og innovasjon, Mariya Gabriel, sitt flaggskipsprosjekt, og skal i følge utkastet publiseres 5. juli.

Målet med strategien er tosidig; gjøre EU

ledende på teknisk innovasjon og start-ups, og skape et pan-europeisk økosystem for innovasjon, hvor aktivitet enkelt kan skje på tvers av grenser.

De fem flaggskipene skal i følge utkastet være:

1. Skape arenaer for eksperimentering med nye ideer og teknologi.
2. Økosystemer for start-ups gjennom et partnerskap for regional innovasjon.
3. Mer kapital for å hjelpe start-ups med å skalere opp.
4. Talentsatsing, både innenfor en rekke viktige teknologier som nanoteknologi, men også likestilling.
5. Innovasjonspolitik, som vil sette klare definisjoner for start-ups og "dyp-teknologi"-selskaper

Ny rapport om Erasmus+ i høyere utdanning i Norge: økende trend i Nord-Norge

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, HK-dir, kom nylig med en ny rapport om blant annet norske universitet og høyskolars deltakelse og resultater i Erasmus+ i perioden 2014-2021, samt anbefalinger for videre deltakelse.

Det som kommer tydelig frem i rapporten, er at pandemien har påvirket både mobilitet, men også andre prosjekter, og at resultatene for de årene gjenspeiler dette.

Når det kommer til mottakelse av det nye Erasmus+-programmet, som startet i 2021, er det her konsekvensene av pandemien slår inn. I tillegg til at færre har reist ut og kommet til Norge, har det også endret hvor studentene reiser. Det har vært mer fokus på nærliggende områder, hvor det tidligere har vært veldig populært å reise utenom Erasmus+ til Australia og USA. Endringen er også med på å forklare økningen i søkertallene for Erasmus+.

Norske UH-institusjoner kjenner godt til Erasmus+ og bruker det i sin virksomhet, og har totalt sett vært økende, i følge rapporten. Når man ser på institusjonsnivå, ser man at UiT Norges arktiske universitet har deltatt i en rekke mobilitetsprosjekter, har ledet et mobilitetskonsortium, men også blitt med i European University Alliance for Global Health (EUGLOH) i 2021.

Basert på dette, gir HR-dir en rekke anbefalinger, som går på å fortsette økningen på individuell mobilitet, men også søke som koordinator for samarbeidsprosjekt. I tillegg får de en anbefaling om å se på å søke om

prosjektmidler for videre deltakelse i flere typer samarbeidsprosjekt, og at det anbefales å ta utgangspunkt i fagiljøene som allerede er koblet på andre EU-programmer, som Horisont Europa.

Nord universitet har også hatt en økning fra 2014-2020. Universitetet har brukt muligheten til global mobilitet strategisk for å samarbeide med Russland og Ukraina. Nord universitet anbefales også å ta i bruk sin erfaring til å ta koordinatorrollen i flere søknader, og bruke global mobilitet og etablerte samarbeid for å utvikle søknader om kapasitetsbygging.

I tillegg påpekes det at deltakelse i Europeisk universiteter kan bidra til å styrke det internasjonale samarbeidet, samt koblingene mellom utdanning, forskning og innovasjon.

[Les hele rapporten her.](#)

Se opptak fra Mission infodager

17. og 18. mai arrangerte Europakommisjonen infodager for alle fem Missions, eller samfunnsoppdragene, i Horisont Europa. Under infodagene presenterte de blant annet nye utlysninger, som skal bidra ytterligere til å implementere oppdragene.

Selv om infodagene har vært, kan du se opptak fra begge dagene [her](#).

Det var også et brokerage event 19. mai, du kan ta en titt på hvilke organisasjoner som forbereder prosjektsøknader [her](#).

Infodag for cluster 3: Civil Security for Society

28. juni arrangeres infodag for Cluster 3 i Horisont Europa, som går på Civil Security for Society. Det varsles også at det kan bli aktuelt med en dag til, 29. juni.

[Se mer info og følg med her.](#)

Mer info kommer senere, hold av datoen! Det er som regel også et brokerage event dagen etter, følg med for info om dette også.

Arrangement

- 20. mai - 5. juni** - EU Green Week, Brussel og digitalt
- 7. juni** - First Forum of Mission Adaption to Climate Change, digitalt
- 9.-12. juni** - The Festival of the New European Bauhaus, Brussel og andre steder- Info
- 14. juni** - How to engage with the Mission Restore Our Ocean and Waters by 2030, digitalt
- 20.-22. juni** - EU Saami Week - Brussel
- 28. juni** - Infodag for Cluster 3 i Horisont Europa, digitalt
- 26.-30. september** - European Sustainable Energy Week, Brussel og digitalt
- 28.-29. september** - European Research and Innovation Days, digitalt
- 10.-13. oktober** - EU Regions Week, digitalt - mer info om våre arrangement kommer
- 19.-21 oktober** - International Conference on Research Infrastructures (ICRI) 2022, Tsjekia.
Info
- 5.-9. desember** - Nordnorske europadager (TBC)

ERRIN

Interessert i ERRIN-møter? Send mail til tina@northnorway.org

- 9. juni** - Transport Working Group - The development of alternative fuels infrastructure regulation
- 15. juni** - Health & ICT Working Group - On the European Health Data Space: How to unlock its potential?
- 15. juni** - Blue Economy and Energy & Climate Working Groups meeting on water scarcity and reuse

Har du arrangement du vil ha med på lista? Ta kontakt!

Sjekk ut Norges forskningsråd sin oversikt over kurs rettet mot Horisont Europa.

**NORTH
NORWAY**
EUROPEAN OFFICE

Følg oss også i sosiale medier og
våre nettsider for oppdateringer!

Vil du ikke motta vårt FoU-brev? Send en epost til tina@northnorway.org